

Asia: VN/21436/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi terveydenhuoltolain, vankeuslain ja tutkintavankeuslain muuttamisesta (saattohoito ja eräät muut muutokset)

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit palliatiivista hoitoa ja saattohoitoa koskevista ehdotuksista ja perusteluista

Lainsäädännön tarkennus on tärkeä ja ajankohtainen. Suomessa on tunnustettu tarve vahvistaa ja ylläpitää palliatiivisen hoidon yhdenvertaista saatavuutta ja samaan aikaan tiedetään, että hoidon tarve tulee lisääntymään väestön ikääntyessä ja pitkäaikaissairauksien määrän kasvaessa. Esityksen perustelut, ehdotukset ja sanamuodot ovat hyvät ja selkeästi esitetyt, ja pohjaavat kansallisiin hoito- ja laatusuosituksiin sekä tähän asti tehtyyn kehittämistyöhön.

Esitys ei toisi hyvinvointialueille uusia lakisääteisiä tehtäviä eikä muuttaisi niiden nykyistä järjestämisvastuuta, mutta muutoksen voidaan arvioida tukevan hyvinvointialueita palvelukokonaisuuksien suunnittelussa ja toteuttamisessa siten, että hoito järjestetään tarkoituksenmukaisemmin, selkeämmin ja yhdenvertaisemmin koko maassa. Esitys voi edistää sitä, että hoitoa pyritään järjestämään myös kansallisten hoitosuositusten mukaisesti.

Lakimuutosten toimeenpano ei johtaisi uusiin terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tehtäviin. Lainsäädännön täsmennys voi tukea lupa- ja valvontavirastoa tehtävässään. Kun lailla on nykyistä tarkemmin säädetty järjestämisvastuusta palliatiivisessa hoidossa ja saattohoidossa, voi tämä mahdollisesti vaikuttaa siihen, millä tavalla valvova viranomaisen puuttuu hoidon puutteisiin.

Ehdotamme esitykseen seuraavia korjauksia.

1) Lausunnonssa palliatiivisen hoidon määritelmässä mainitaan tavoitteina oireiden hallinta ja toimintakyvyn ylläpito. Ehdotamme toimintakyky-sanalla korvaamista elämänlaatu-sanalla. Tuolloin

määritelmä olisi linjassa mm. maailman terveysjärjestön ja käypä hoito -suosituksen palliatiivista hoitoa koskevan määritelmän kanssa.

2) Perustelutekstissä esitetään, että potilaan tarpeen mukaan palliatiivista hoitoa ja saattohoitoa on järjestettävä perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidossa. On hyvä, että velvoite koskee molempia.

Tähän olisi kuitenkin tärkeä saada lisäys palliatiivisen hoidon perus- ja erityistasoista. Jako perusterveydenhuoltoon ja erikoissairaanhoidon ei vielä avaa palliatiivisen hoidon porrastusta, sillä palliatiivisen hoidon porrastus ei noudata jakoa perusterveydenhuoltoon ja erikoissairaanhoidon, vaan hoito porrastetaan hoidon vaativuustason mukaan perustasoon ja erityistasoisena. Ainakin perustelutekstissä olisi hyvä olla tämä tarkennus, esim. potilaan tarpeiden mukaan palliatiivista hoitoa ja saattohoitoa on järjestettävä perustasolla, erityistasolla ja vaativalla erityistasolla.

Kommentit hoitopaikan valintaa koskevista ehdotuksista ja perusteluista

Hoitopaikan valintaa koskeva esitys on hyvä sellaisenaan, ja palvelee myös palliatiivisen - ja saattohoitovaiheen potilaita.

Kommentit erikoissairaanhoidon hoitotakuun seuranta koskevista ehdotuksista ja perusteluista

Hoitoon pääsyn enimmäisaikojen tietojen julkaisemisen osalta esitykseen ei ole kommentoitavaa.

Kommentit esityksen vaikutusarvioista

Ei kommentoitavaa esityksen vaikutusarvioista.

Mahdolliset muut kommentit

Ei muita kommentteja.

Sutinen Susanna
Turun yliopisto